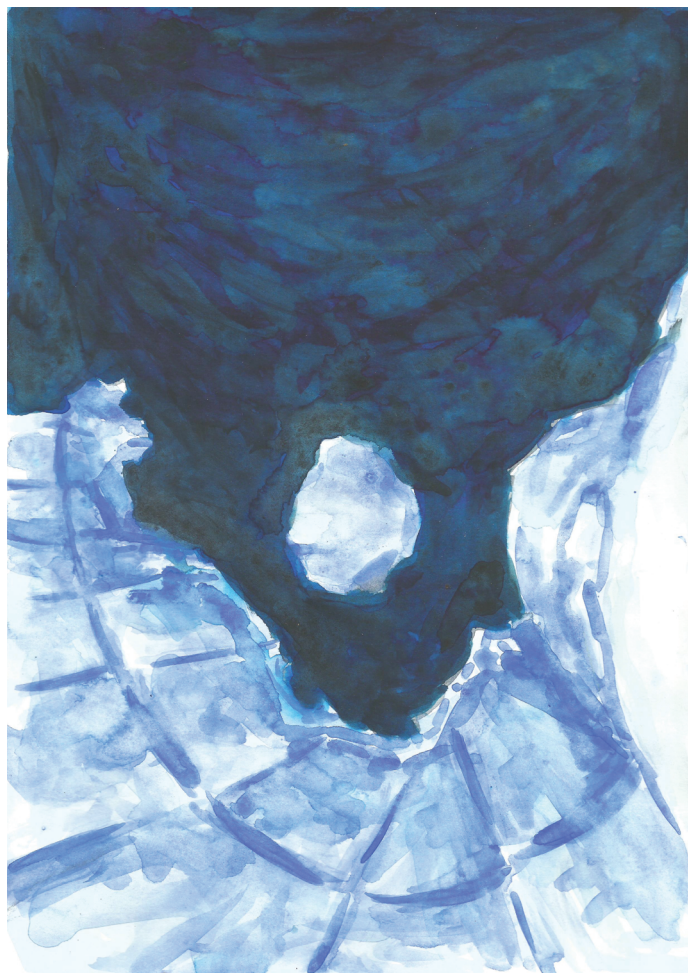

ΘΑΛΑΣΣΙΝΗ ΩΔΗ
ΤΟΥ
ΑΛΒΑΡΟ ΝΤΕ ΚΑΜΠΙΟΣ

Στὸν Santa Rita Pintor¹

1. Guilherme de Santa-Rita ἢ Santa-Rita Pintor (1889-1918): ζωγράφος, κύριος ἐκπρόσωπος τοῦ φουτουρισμοῦ στὴν Πορτογαλία, καὶ συνεργάτης τοῦ περιοδικοῦ *Orpheu*.

ΜΟΝΟΣ, στὴν ἔρημη ἀποβάθρα, τοῦτο τὸ καλοκαι-
ρινὸ πρωινό,
κοιτάζω τὴν εἴσοδο τοῦ λιμανιοῦ, κοιτάζω τὸ Ἀκα-
θόριστο,
κοιτάζω καὶ χαίρομαι νὰ βλέπω,
μικρό, μαῦρο καὶ καθαρό, ἓνα ὑπερωκεάνιο νὰ μπαί-
νει στὸ λιμάνι.
Εἶναι ἀκόμη πολὺ μακριά, ὁλοκάθαρο, κλασικὸ στὸ
εἶδος του.
Ἀφήνει πίσω του στὸν μακρινὸ ἀέρα τὴ μάταιη γιρ-
λάντα τοῦ καπνοῦ του.
Μπαίνει, καὶ τὸ πρῶνι μπαίνει μαζί του, καὶ στὸ πο-
τάμι,
ξυπνάει παντοῦ ἡ ζωὴ τῆς θάλασσας,
ὑψώνονται πανιά, ρυμουλκὰ προχωροῦν,
μικρὰ πλεούμενα προβάλλουν πίσω ἀπ' τὰ πλοῖα ποὺ
σταθμεύουν στὸ λιμάνι.
Φυσάει μιὰ ἀκαθόριστη αὔρα.
Ἀλλὰ ἡ ψυχὴ μου εἶναι μ' αὐτὸ ποὺ βλέπω λιγότερο,
μὲ τὸ ὑπερωκεάνιο ποὺ μπαίνει,
γιατί 'ναι ἓνα μὲ τὴν Ἀπόσταση, μὲ τὸ πρῶνι,
μὲ τὴ θαλασσινὴ οὐσία αὐτῆς τῆς Ὠρας,

μέ τήν ὀδυνηρὴ γλυκύτητα ποῦ μέ κατακλύζει σάν
 ζαλάδα,
 σάν ναυτία ποῦ ἀπλώνεται, ἀλλὰ στὸ πνεῦμα.

Κοιτάζω ἀπὸ μακριὰ τὸ ὑπερωκεάνιο, μέ μεγάλη ἀνε-
 ξαρτησία ψυχῆς,
 καὶ μέσα μου ἓνα τιμόνι ἀρχίζει νὰ γυρνάει ἀργά.

Τὰ ὑπερωκεάνια ποῦ μπαίνουν μέ τὸ πρῶι στὸ λι-
 μάνι
 φέρνουν γιὰ μένα
 τὸ χαρούμενο καὶ λυπημένο μυστήριο τοῦ ἐρχομοῦ
 καὶ τῆς ἀναχώρησης.
 Φέρνουν μνηῆμες ἀπὸ μακρινὲς ἀποβάθρες κι ἄλλες
 στιγμὲς
 τῆς ἴδιας ἀνθρωπότητας σ' ἄλλα λιμάνια, μέ τρόπο
 διαφορετικό.

Κάθε ἀγκυροβόλημα, κάθε βίρα τὶς ἄγκυρες,
 εἶναι —τὸ νιώθω μέσα μου σάν τὸ αἶμα μου—
 ἀσυνείδητα συμβολικό, τρομερὰ
 ἀπειλητικό, γεμάτο ἔννοιες μεταφυσικὲς
 ποῦ ἀναστατώνουν μέσα μου αὐτὸν ποῦ ὑπῆρξα...

Ἄ, ὅλη ἡ ἀποβάθρα εἶναι μιὰ πέτρινη νοσταλγία!
 Κι ὅταν τὸ πλοῖο ἀφήνει τὴν ἀποβάθρα
 καὶ φαίνεται μεμιᾶς τὸ ρῆγμα ποῦ ἀνοιξε
 ἀνάμεσα στὸ πλοῖο καὶ τὴν ἀποβάθρα,

μὲ κατακλύζει, δὲν ξέρω τὸ γιατί, μιὰ πρόσφατη ἀγ-
νία,

μιὰ δμίχλη ἀπὸ συναισθήματα θλίψης
ποὺ λάμπει στὸν ἥλιο τῶν χλοερῶν ἀγωνιῶν μου
ὅπως τὸ πρῶτο παράθυρο σὰν τὸ χτυπάει ἡ αὐγή,
καὶ μὲ τυλίγει σὰν τὴν ἀνάμνηση ἐνὸς ἄλλου
ποὺ ὑπῆρξε μυστηριωδῶς δικιά μου.

Ἄ, ποιὸς ξέρει, ποιὸς ξέρει,
ἂν δὲν ἔφυγα κάποτε, πρὶν ἀπὸ μένα,
ἀπὸ μιὰ ἀποβάθρα. Ἄν δὲν ἄφησα, πλοῖο στὸν πλάγιο
ἥλιο τῆς αὐγῆς,
κάποιο λιμάνι ἄλλου εἴδους;
Ποιὸς ξέρει ἂν δὲν ἄφησα, πρὶν ἡ ὥρα
τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου ὅπως ἐγὼ τὸν βλέπω
ἀρχίσει νὰ λάμπει γιὰ μένα,
μιὰ μεγάλη ἀποβάθρα μὲ κόσμο λιγοστό,
σὲ μιὰ μεγαλούπολη τὴν ὥρα ποὺ ξυπνάει,
πολιτεία ἀπέραντη, ἐμπορική, τεράστια, συμφορη-
τική,
ἂν αὐτὸ εἶναι δυνατόν ἔξω ἀπὸ τὸν Χῶρο καὶ τὸν
Χρόνο;

Ναί, ἀπὸ μιὰ ἀποβάθρα, μιὰ ἀποβάθρα κατὰ κά-
ποιον τρόπο ὕλική,
πραγματική, ὁρατὴ σὰν ἀποβάθρα, ἀποβάθρα πραγ-
ματικά,

τὴν Ἀπόλυτη Ἀποβάθρα ποὺ τὸ πρότυπό της μι-
 μούμαστε ἀσυνείδητα
 θυμόμαστε ἀνεπαίσθητα
 ὅταν ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι χτίζουμε
 τὶς ἀποβάθρες στὰ λιμάνια μας,
 τὶς ἀποβάθρες μας μὲ πέτρα σημερινὴ πάνω σ' ἄλη-
 θινὸ νερό,
 ποὺ μόλις ὑψωθοῦν γίνονται ξαφνικά
 Πράγματα-Πραγματικά, Πνεύματα-Πράγματα,
 Ὅντοτητες Πέτρας-Ψυχῆς,
 κάποιες στιγμές μας ποὺ ὀρίζει ἓνα συναίσθημα-ρί-
 ζα
 ὅταν στὸν ἐξωτερικὸ κόσμο σὰν ν' ἀνοίγει μιὰ πόρτα
 καί, χωρὶς ν' ἀλλάξει τίποτα,
 ὅλα προβάλλουν διαφορετικά.

Ὁ, ἡ Μεγάλῃ Ἀποβάθρα ἀπ' ὅπου ξεκινήσαμε Πλοῖα-
 Ἑθνη!

Ἡ Μεγάλῃ Πρωθύστερη Ἀποβάθρα, αἰώνια καὶ θεία!
 Ἀπὸ ποιοῦ λιμάνι; Σὲ ποιά νερά; Καὶ γιατί τὰ
 σκέφτομαι ὅλα αὐτά;
 Ἀποβάθρα Μεγάλῃ ὅπως οἱ ἄλλες, ὅμως Μοναδική.
 Γεμάτῃ ὅπως ὅλες οἱ ἀποβάθρες ἀπὸ θορυβώδεις σιω-
 πὲς τῆς αὐγῆς,
 ποὺ ξυπνάει τὸ πρωὶ μὲ τὴ φασαρία τῶν γερανῶν
 καὶ τὶς ἀφίξεις τῶν τρένων μὲ τὰ ἐμπορεύματα,
 κάτω ἀπ' τὸ μαῦρο, περαστικὸ καὶ ἐλαφρὺ σύννεφο

τοῦ καπνοῦ ἀπ' τὶς καμινάδες τῶν κοντινῶν ἐργο-
στασίων
ποὺ σκοτεινιάζει τὸ μαῦρο χῶμα μὲ λαμπερὴ καρ-
βουνόσκιον
σὰν τῇ σκιᾷ ἐνὸς σύννεφου ὅταν περνάει πάνω στὰ
σκοτεινὰ νερά.

Ἄ, ποιά οὐσία μυστηρίου καὶ αἰσθήσεων ποὺ πέτρω-
σαν
σὲ θεία ἔκσταση ἀποκαλυπτικὴ
τὶς ὥρες ποὺ χρωματίζουν οἱ σιωπὲς καὶ οἱ ἀγωνίες
δὲν εἶναι γεφύρι ἀνάμεσα σ' ὅλες τὶς ἀποβάθρες καὶ
τὴν Ἀποβάθρα!

Ἀποβάθρα ποὺ καθρεφτίζεται μαύρη πάνω στ' ἀκί-
νητα νερά,
φασαρία πάνω στὰ πλοῖα,
ὦ ψυχὴ περιπλανώμενη καὶ ἀσταθῆς τῶν ταξιδευτῶν,
τῶν συμβολικῶν ἀνθρώπων ποὺ περνοῦν καὶ ποὺ τί-
ποτα μ' αὐτοὺς δὲν διαρκεῖ,
γιατὶ ὅταν τὸ πλοῖο ἐπιστρέφει στὸ λιμάνι
πάντα κάτι ἔχει ἀλλάζει στὸν κόσμο του!

Ὡ συνεχεῖς ἀποδράσεις, ἀναχωρήσεις, μεθύσια τοῦ
Διαφορετικοῦ!
Αἰώνια ψυχὴ τῶν θαλασσοπόρων καὶ τῶν ταξιδιῶν
στὴ θάλασσα!
Σκαριὰ ποὺ καθρεφτίζονται ἀργὰ στὸ νερό,

ὅταν τὸ πλοῖο βγαίνει ἀπ' τὸ λιμάνι!
 Νὰ ἐπιπλέεις σὰν τὴν ψυχὴ τῆς ζωῆς, νὰ ταξιδεύεις
 σὰν φωνή,
 νὰ ζεῖς τὴ στιγμή τρέμοντας πάνω στὰ αἰώνια νερά.
 Νὰ ξυπνᾷς γιὰ μέρες ἀμεσότερες ἀπὸ τὶς μέρες τῆς
 Εὐρώπης,
 νὰ βλέπεις μυστηριώδη λιμάνια πάνω στὴ μοναξιά
 τῶν θαλασσῶν,
 νὰ προσπερνᾷς μακρινὰ ἀκρωτήρια ἀνακαλύπτοντας
 ἀπέραντα τοπία
 μέσα ἀπὸ ἀναρίθμητες ἐκπληκτες πλαγιές...

Ἄ, οἱ μακρινὲς παραλίες, οἱ ἀποβάθρες ἰδωμένες ἀπὸ
 μακριά,
 κι ὕστερα οἱ κοντινὲς παραλίες, οἱ ἀποβάθρες ἰδω-
 μένες ἀπὸ κοντά.
 Τὸ μυστήριο τῆς κάθε ἀναχώρησης καὶ τοῦ κάθε
 ἐρχομοῦ,
 ἡ ὀδυνηρὴ ἀβεβαιότητα καὶ ἀκατανοησία
 αὐτοῦ τοῦ ἀδιανόητου σύμπαντος
 ποὺ τὸ νιώθουμε περισσότερο στὸ πετσί μας τὴν κά-
 θε ὥρα τῆς θάλασσας!
 Ὁ παράλογος λυγμὸς ποὺ σκορπίζουν οἱ ψυχές μας
 πάνω στὰ νερά θαλασσῶν διαφορετικῶν μὲ νησιὰ
 στὸ βάθος,
 πάνω στὰ μακρινὰ νησιὰ τῶν ἀκτῶν ποὺ ἀφήνουμε
 πίσω μας,

πάνω στὰ λιμάνια πὺλ πλησιάζουν ὀλοκάθαρα μὲ τὰ
 σπίτια τους καὶ τοὺς ἀνθρώπους τους,
 γιὰ τὸ πλοῖο πὺλ σιμώνει.

Ἄ, ἡ δροσιὰ τῶν πρωινῶν ὅταν φτάνεις,
 καὶ ἡ χλωμάδα τῶν πρωινῶν ὅταν φεύγεις,
 ὅταν τὰ σπλάχνα μας συσπῶνται
 καὶ μιὰ ἀκαθόριστη αἴσθηση πὺλ μοιάζει μὲ φόβο
 ὁ ἀρχέγονος φόβος τῆς ἀπομάκρυνσης καὶ τῆς ἀνα-
 χώρησης,
 ἡ μυστηριώδης ἀρχέγονη ταραχὴ μπροστὰ στὴν
 Ἄφιξη καὶ τὸ Νέο —
 κάνει τὸ πετσί μας νὰ ριγεῖ καὶ μᾶς φέρνει ναυτία,
 κι ὅλο τὸ ταραγμένο σῶμα μας νιώθει,
 σὰν νὰ ἦταν ἡ ψυχὴ μας,
 μιὰ ἀνεξήγητη ἐπιθυμία νὰ μπορέσει νὰ τὰ νιώσει
 ὅλα αὐτὰ διαφορετικά.
 Μιὰ νοσταλγία γιὰ κάτι ἀόριστο,
 μιὰ ἀναστάτωση συναισθημάτων γιὰ ποιά ἀκαθόρι-
 στη ἄραγε πατρίδα;
 Ποιά ἀκτὴ; Ποιό πλοῖο; Ποιά ἀποβάθρα;
 πὺλ μέσα μας ἡ σκέψη ἀρρωσταίνει,
 καὶ μένει μόνο στὴν ψυχὴ μας ἓνα μεγάλο κενό,
 μιὰ ἄδεια πλησμονὴ θαλασσινῶν στιγμῶν,
 καὶ μιὰ ἀκαθόριστη ἀνησυχία πὺλ θὰ ἦταν πόνος ἡ
 πλήξη
 ἂν ἤξερε πῶς νὰ εἶναι...